DISPUTATIO
PHILOSOPHICA INAUGURALIS
De
MAGIA NATURALI
Quam
Divina Affulgente Gratia
In Regia Universitate CHRISTINeâ, ex decreto & unanimi approbatione venerandæ & amplissimæ Facult: Philosophicæ.

Magnifico Rectore,
Reverendo & Excellentissimo Viro
DN. M. SIMONE KEXLERO
Mathematum Professore perecelebri & industrio.

Spectabiliq; Decano
Reverendo & Præclarissimo Viro
D. M. NICOLAO L. NYCOPENSI,
Log. & Poëseos Professore eximio,

SUB PRÆSIDIO
Reverendi & Præcellentissimi Viri
D. M. GEORGII C. ALANI,
Phys. & Botan: Professoris acutissimi. Præceptoris & Fautoris sui ætatem colendi,

Pro Magisterij gradu, ejusq; privilegijs reportandis publicæ censuræ submittit

JOHANNES MAT. MUNTHELIUS WESTMANNUS Medic. Stud.

In Auditorio superiori ad diem 19. Aprilis Anni Christianæ æræ 1645. horis ab 8. matutinis.

ABOÆ, *Excudebat* Petrus Wald *Acad. Typogr.* 1645.

PROOEMIUM.

SI unquam inter præclara & splendida Dei dona, humano generi concessa, aliquod sinistris mortalium judicijs, præter jus & fas fuit obnoxium, certè inprimis vel ante omnia præsertim in hoc exulcerato seculo, Magiã naturalem fato illo premi & tm. non opprimi, nemo fuerit facile qui ambabus ultrò non largiatur manibus. Plebs enim nihil celebrat nisi quod facit ad salivam, seq; crasso fumo in oculos conijcit; quod namq; foris non splendet, sed in abdito nobilitatem ornamentaq; gerit sua, damnatur. *Quod certe hominum mores penitius introspicienti, multum admirationis parere non posse arbitror. Nam quò quid divinius nobiliusq; eò obscurorum invidiæ, ignobilium & vulgarium malevolentiæ, plebleiorum & indoctorum temerarijs delirisq; judicijs magis expositum. Verum hisce sua relinquenda, cum sciamus horum judicia ab omni sapientiæ memoria hactenus fuisse infamia.* Ad sapientiorum igitur confugiendum Judicia putamus, apud quos hæc Magia immeritò haud exilem. possidet Maiestatem. *Hâc enim unâ lampade Physicus plus cernit, quam vulgares fere omnes aperto sole. Et si quod res est fatendum, nullibi in Physico studio, tantum credimus oblectamenti esse, quantum in sola Magia.* Hæc enim Helena est de qua certant docti pariter & indocti, in hac sese mascule humana exerces industria. *Quod ipsum satis agnovit Neapolitanus Ioh. Porta solertissimus ille arcanorum naturæ investigator & admirator. Disputant multi de vacuo, de Infinito, de æternitate mundi & alijs quæstionibus Physicis*, Verum ut eleganter loquitur Libavius, ubi anxie singula evolverunt, nihil amplius in singularitate rerum profecerunt, quam fortè mediocriter doctus. *E. Contrario sublimis illa Magia dum in rerum latentium cognitione versatur, stupenda nobis D. O. M. opera patefacit, totáq; naturæ pandit arcana, ut*

etiam vulgus occultas naturæ proprietates beneficio solertis inquisitionis exploratas habeat, quæ Sympathias & Antipathias effectus, per quæ admiranda inquirit. Hæc herbarum animalium, mineralium, imò rerum omnium abdita & in sinu naturæ recondita depromit. Sine hac certè Medicina nihil. *Medicus enim signaturarum erit gnarus in hac fundatarum, è quibus mutua membrorum corporis & Plantarum analogica Sympathia & conspiratio investiganda. Simplicium qualitates non considerandæ solum, sed maximè eorum arcana.* Medicus enim non circa amarum & exteriorem corticem sit occupatus; Sed internam vim illam & occultam operandi virtutem, quasi naturæ dotem Plantæ seu animæ â summo Deo inditam ac infusam consideret. *Hæc non nisi acriore mentis percussa acie latentes prodit divitias ac delicias. Hæc insuper magnalia Dei in natura deprædicat; Hac divino beneficio per divinum rationis instrumentum & opera admiranda, Dei imaginem inter homines naturaliter repræsentat, facitq; verè Physicum & Medicum.*

Cum igitur præsentis materiæ tanta sit dignitas, præstantia & utilitas, quis mirum ducat, quod in ejus naturam & conditionem, paulò accuratiorem instituerim inquisitionem, præsertim cum mihi ad voluntatem eorum, quorum interest, parentum loco, rebus meis prospicere, nec non venerandæ & amplissimæ in hac Regia universitate CHRISTINeâ, Facult: Philosophicæ permissionem & approbationem, specimen aliquod, loco examinis publici, pro consequendis in dicta facultate, summis honorib⁹, publica Disputatione edendum esset, volui in hac difficilima Materia de Magia, ingenium qualecunq; lubens exercere. Non quod certo certius mihi persvaderem in ea omnes difficultates me vel emetiri, vel prorsus devorare posse, cum sciam altioris hoc esse acuminis: Sed quia mihi tam Medico, quam Philosophico studio addicto, hæc videbatur cõvenientissima,

cujus

cujusq; materiæ nunquam satis laudanda nobilitas in me disputatore quemvis compensaret defectum.

DISPUTATIONIS.

Thes. I.

E*Xtra omnem dubitationis aleam cum Eruditis ponimus, naturalem dari Magiam, cujus considerationem hic bono cum Deo impræsentiarum suscipimus. Nam quis ignorat, nisi cui fungus pro cerebro, infinitas & inæstimabiles esse rerum naturalium virtutes tam occultas, quam manifestas, quas si cognitas perspectasq́; haberet naturæ scrutator, & ad usum applicare nosset, haud dubiè mira posset efficere, multa certè naturæ miracula in ipsa naturæ Majestate penitus abdita, dicente Plinio.* Ast hæc Magia rerum adminiculo earundemq; mutua ac oportuna applicatione opera efficere docet admiranda vulgi captum excedentia. Quò enim major ignorantia, eò major admiratio. *Nunc autem quod non extent hujus rei apud nos aliqui celebres fieri ob rerum inopiam putamus; Cum in India & Æthiopiâ, ut priscis temporibus maximè vigebat, ita etiamnum viget, ubi animantiũ, herbarum, lapidum, cæterorumq́; ad id spectantium multa suppetit copia; Ex hisce ergo constare putamus, hujus Magiæ opera nihil aliud esse quam naturæ opera: ars autem illius ministra. Natura ipsa plantas, herbas aliaq́; parit, ars v. præparat.*

II. *Hinc illos satis mirari non possumus, quibus hæc de quâ loquimur Magiâ tantoperè in fastidio fuit, & etiamnum sit, ut asserant eximios Philosophos omnis Magiæ fuisse inexpertes, eosq; qui cum suâ Philosophiâ Magiam conjunxere, nulla alia nisi nefanda præditos fuiße, cujus omnis vis consistat in ceremonijs, verbis, imaginibus & similibus.* Quod certè veritati minimè consonum est, Datur enim ut in Th. 1. dictum præter malam & fugiendam, bona & amplectenda Magia, quam cum cæteris scientijs Adamo â Deo communicatam, ejusq; peritissimum fuisse Salomonem regem probabilissimum judicamus: Qua v. Magiâ imbuti fuerint Magi illi, quorum in sacris literis fit mentio, in dubio relinquimus.

III. *Cum v. juxta Logicorum decreta, quæstionem* An sit *sequatur quæstio* quid sit, *recta nos procedere via censemus, si originem vocis præmiserimus, priusquam rem ipsam attingamus, prout præclare alicubi celeberrimæ famæ Medicus monet Galenus.*

IV. *Sciendum v. est, quod* Magia vox sit Persica, *quæ illis notat rerum humanarum divinarumq; Scientiam, Magus v. sapientem: unde videre est* Primò *apud* Persas *hoc nomen fuiße honestißimum:* Postea *v. successu temporis factum famosissimum, honestißimoq; Magiæ nomini magnam inustam esse infa-*

mi-

miam, culpa non propriâ, sed alienâ. Ut sæpè labem & maculam contrahere solent nomina. Hoc a. nomen apud vulgus odiosum & famosum fecit colluvies impostorum, qui ex commercio cum Dæmone res stupendas efficiunt, quales sunt præstigiatores, incantatores, Necromantici, aliiq; similes malefici homines; *Tandem hodiè Magiæ nomen* MESON. *est & bonis & malis competens, & sic præcisè sumptū significat facultatem quandā; quâ homines nō tm. res sciunt abditas, sed & efficiunt res inusitatas & admirandas ratione quadā occultâ aliisq; incognita.*

V. *Juxta vocis postremam expositionem,* Magia generaliter accepta dispescitur in Naturalem seu licitam, & Dæmoniacam seu illicitam. *Nos impræsentiarum primariò & maximè solliciti de priori sumus, cujus tamen consideratione absoluta, levi brachio attingemus aliqua descriptione Dæmoniacam, quò indoles etiam ejus aliqualiter dispalescat.*

VI. *Hisce ita prælibatis, quæ ad nominis expositionem pertinent, sequitur* Realis Magiæ naturalis, Definitio exponenda, *quam antequam demus absolutam, dispicienda nobis erit propria & nativa partium ejus constitutivarum qualitas.*

VII. *Naturam Magiæ hujus intimius perspecturis,* Generis investigatio, tamquam primum principium attendendi ea, quæ ad internam rei tractatio-

tio-

tionem & enodationem spectant attendenda: *Genus itaq; ejus facimus* Habitum, *cum Magia sit accidens, & quidem ex prædicamento Qualitatis, igitur ad aliquam ejus speciem referenda, & quidem primam cum sit Magia habitus, & quidem animi non innatus: sic enim quivis renunciaretur Magus; sed longo usu crebrisq; studijs comparatus.* Hic nota quod nonnulli scientiam; alij v. artem pro genere Magiæ venditent: *verum contra illos stare Canonem logicum sciant,* Genus Definito ne sit angustius, Per scientiam enim excluditur Magia practica: per artem Magia Theoretica.

VIII. *Constat igitur ex prolatis,* Genus esse Habitum *quidem animi:* Differentiam *Definitionis Magiæ Clariß: Sperlingij calculo approbatam dicimus sumi* Primò *ab Objecto:* Proprium enim & specificum esse habitus à proprio dependet objecto, *unde etiam Differentia inde petenda est. Objectum v. geminum est:* Res abditæ & opera admiranda. *Magia enim mundi totius exactior est cognitio, ubi ex cœlorum, stellarum Elementorum, effluviorũ, mineralium, plantarum animalium &c. naturis & viribus delitescentibus vestigantur & indagantur arcana. Hæc etiam cognitionem ad praxin dirigit, taliaq; opera producit quæ rerum ignaris prodigiosa & miraculosa videntur.* Secundò *à partibus integrantibus analo-*

logis,,quæ ſunt ſcientia, non quidem rerum quarumvis, ſed obſcurarum;. Et ars, quæ itidem non operum eſt vulgarium, ſed admirandorum, ubi è rerum qualitatibus occultis, vel etiam manifeſtis altiꝰ perſpectis, ſuoq́ loco modo & tempore applicatis mira perficiũtur effecta.

IX. *Hiſce præmiſsis & pro inſtituto declaratis, jam brevi verborum complexu Definitionem Magiæ naturalis ſtylo Clariſs: Sperlingij informatam, ſubjungemus.* Magia eſt habitus rerum abditarum ſcientiâ, operumq; admirandorum arte conſtans.

X. *Magiæ definitionem rectè excipiet ejuſdem Diviſio:* Dividitur a. rectè in Theoreticam & Practicam. *Quam non dicimus eſſe generis in ſpecies; ſed totius integralis in partes integrantes, cum hic totum non contrahatur per naturam ſuperadditam; ſed limitetur per partes quibus conſtat. Vel cum totum quod hic diſtribuitur non de quavis parte ſeorſim conſiderata in caſu recto univocè & eſſentialiter prædicetur, parteſq́ diſtributionis copulativè de diſtributo enuncientur, non disjunctive, ſequitur E. Diſtributionem hanc eſſe totius integralis in partes integrantes non quidem quantitativas, ſed Analogas iſtis proportione reſpondentes ſcil. intenſivas, non extenſivas; quales in ipſa Philoſophia habitualiter conſiderata, conſpicere licet, Theoricam nempe & practicam ſeu ſapientiam & prudentiam.*

XI. *Hic diligenter etiam notandum, non statim Theoricâ hac Magiæ pollere parte eum, qui Physicæ præcepta, aut unam alterámve ejus percepit controversiam: quæ certè vulgaria sunt; singularia & abstrusa complectitur Magia h.e. ratione Theorias Qualitatum occultarum & manifestarum cognitionem mutuæq; Sympathias & Antipathias â prænominatis promanantium notitiam exactam & accuratam notat.*

XII. *Clarum ergò cum sit, hanc fundari Magiam in rerum Sympathia & Antipathia; has v. oriri nunc ex occultis, nunc ex qualitatibus manifestis.* Fundamentum amoris & odij Qualitas. *Operæ pretium nos facturos censemus si hic etiam* (quod jure fit, cum ita invicem hæc cohæreant ut Magia sine accurata prædictarum qualitatum cognitione nulla sit) *Qualitatis sub momento secundo acceptæ, & prout considerationis Physicæ est, naturam paucis attingamus.*

XIII. Qualitas est affectio intrinseca corporis naturalis, quâ illud est potens ad agendum vel patiendum. *ut Lux, Calor, Frigus, &c.*

XIV. *Hinc facile patet Descriptionis hujus genus,* nus, *quod est affectio & quidem intrinseca, quia ei inheret, quodvè hoc innotescit discursu:* Quicquid corpori naturali, omni, soli, semper & primariò inest, illud vera & intrinseca ejus est Affectio, At Qualitas Physica corpori naturali omni, soli, semper, & primariò inest. E.

15. Dif-

XV. Differentia *sumitur ab ejus officio: agunt & patiuntur corpora naturalia per qualitates. Ignis enim im̃ediatè non urit, nec lignum immediate comburitur. Sed & ibi & hic certæ interveniunt qualitates.*

XVI. Explicata sic Definitione, rectâ ad ejusdem Distributionem, in qua secundus gradus cognitionis consistit: dum quidditate in genere perspecta, quot modis ea ipsa specialius exeratur nonnihil intimius consideramus. Quod a. facilè expediemus, si prius innotescat, Qualitatem aliter dividendam esse ratione suæ essentiæ, aliter v. ratione nostri intellectus, illudq́; fieri per se; hoc v. per accidens.

XVII. Quantum ergo ad prius, dividuntur rectè Qualitates in Activas & Passivas. *Quæ divisio in ipsa natura est fundata: Nam cum non solum agant, verum etiam patiantur non rarò corpora, necessum est præter activas, etiam passivas speculari qualitates; ut in igne datur non solum activitas comburendi; verum etiam in ligno passiva datur qualitas & facilitas ignem concipiendi.*

XVIII. Activa qualitas est quâ corpus naturale est potens ad agendum. *Ut Caliditas ignis, frigiditas aquæ &c. quæ certè ubivis locorum obviæ sunt. Nobilissimis qualitatibus activis prædita astra, quibus admiranda in hisce sublunaribus edunt effecta. Quis ignorat validissimas Elementorum qualitates.*

Et certè quam latè formarum specificarum patet ratio, tam latè sese diffundit ambitus qualitatum; nulla enim species otiosa. E. qualitatum ope agit, quarum nobiliores corporib⁹ nobilioribus, ignobilioribus ignobiliores sunt concessæ.

XIX. Passiva est qua corpus est potens ad patiendum. Ut potentia ad concipiendam flammam in sulphure, *oleo aut pice. Potentia in animalibus ad morbos & mortem. Et bella duellaq́ in universo vigent mundo, ubi Leo etiam bellicosissimus ac nobilissimus, pati, labi ac mori cogitur. Non tam ob substantias, quam qualitates passivas.*

XX. *Utraq́ vicissim harum vel* Realis seu Materialis, *vel etiam* Intentionalis seu Spiritalis est. *ubi notandum Reale hic idem esse cum materiali, & intentionale cum spiritali. Non enim hic sermo de prima aut secunda intentione est; sed de qualitatibus nunc magis, nunc minus materiæ immersis.*

XXI. Realis est quæ in Subjecto remanet illudq́; non nisi in astans operari facit. *Sic calor in igne, sese ad extra non diffundit sz. in aërem; sed ubicunq́ calor est, ibi ignis. Frigus etiam ex aqua in aërem non migrat, sed ubi frigus, ibi vel aqua vel atomi aqueæ.*

XXII. Intentionalis est quæ â subjecto in obvia quævis spargitur, illudq́; in distans etiam o-

pe-

perari facit. *Sic lumen â sole egreditur, totumq; mundum inferiorem illuminat.*

XXIII. Hinc satis liquet hasce qualitates differre dupliciter: 1.° Inhæsione. 2.° Operatione. *Præterea hic diligenter notanda vocum harum varia acceptio. Reale tripliciter sumitur.* 1. Prout opponitur Enti rationis, *hoc sensu omnia Entia realia sunt, quæ â nostra ratione non finguntur. Sic sane lumen Ens est reale, non secus ac lux, sol, & homo. Cerberus v. Ens reale non est, neq; chimera.* 2. Prout opponitur enti in potentia. *Quo pacto omnia Entia realia sunt, quæ actu existũt. Sic terra, ignis &c. Entia realia sunt. Lumen etiam prout actu in aëre hæret, Ens reale est. Dies v. crastinus & pax futura realia entia non sunt.* 3. Prout opponitur enti spiritali. *Qua ratione entia realia & materialia Synonyma sunt, sicut & spiritalia ac intentionalia atq; sic lumen Ens reale non est, sed spiritale. Non secus ac imago in speculo, omnesq; colores apparentes.* Pari modo Intentio dupliciter dicitur. 1.° De notione, sive prima, sive secundâ animæ. *Et sic lumen ens intentionale non est, quia datur extra omnem ad animam respectum.* 2.° De imagine alterius repræsentativâ. *Atq; sic lumen ens intentionale est, quia nihil nisi lucis imago est.*

XXIV. *Quantum ad posterius & quo ad rei cognosci, sive respectu nostri: Qualitas alia est* Manifesta, alia occulta.

XXV. Manifesta est quæ in sensus incurrit, proprioq; nomine â nobis designatur. *Ut caliditas, frigiditas, humiditas &c.*

XXVI. Occulta est quæ sensus fugit, proprioq; nomine designari nequit. *ut qualitas magnetis attrahentis ferrum, Veneni necantis homines &c.*

XXVII. *Ex hisce jam omnibus quæ dicta sunt, sequentia Porismata maximè ad præsentis materiæ uberiorem explicationem facientia, eruimus.* 1. Naturam per manifestas qualitates nec nihil, nec omnia agere. *Mortuæ certè & invalidæ non sunt qualitates manifestæ; sed viribus pollent maximis. Calorem & frig' qualitates actuosissimas esse quis negat? Stultum certè est contra sensum disputare & experientiæ quotidianæ indicere bellum.* Omnia tamen ad qualitates manifestas deducere summam putamus cum Scaligero esse impudentiam. *Exerc. 218. f. 8. Nam quis ad manifestas hasce deducet, quod cor hirundinis palpitans devoratum conferat ad memoriam: Turturis calens ad omnes febres intermittentes. Anas viva ventri adiucta, tormina compescit: Scorpius suo vulneri impositus, inje-*

ctum

ctum virus exhaurit: vivens aranea juglandis testis inclusa colloq; subnexa quartanam depellit. Ranarum oculi ante solis ortum eruti, vivis illis in aquam demissis, alligati, tertianas abigere traduntur: oßiculum è poplite leporum ad nephritidem & spasmum flatulentum: intestinum lupi ad colicum dolorem: piscium quorundam oßicula ad calculum: cor corvi gestatum ad inhibendum somnum: cor vespertilionis ad eundum accersendum.

XXVIII. 2. Qualitates revera dari occultas, earumq; doctrinam asylum non esse ignorantiæ probatum hoc discursu damus. *Pæoniam sive hominis suspendio necati calvam, mederi Epilepsiæ spectam', unde vis hæc medendi quæsitum omni tempore à Medicis: à materia esse nequit, quia hæc paßivum, non activum est principium. Erit ergo à formâ. si à formâ vel immediatè, vel mediatè. Non immediatè, quia* Nulla substantia creata est immediatum actionum talium principium. *Ergo mediatè, ergo mediante aliqua qualitate, si à qualitate vel à manifesta, vel occultâ. Non à manifesta, quia nec per caliditatem, nec frigiditatem, nec humiditatem, nec per siccitatem cæterasq; mirus ille fit effectus. Res enim aliæ istis qualitatibus præditæ Epilepsiæ non medentur. E. ab occulta. E. dantur qualitates occultæ, earumq; doctrina asylum non est ignorantiæ.*

29. Oc-

XXIX. 3. *Occultas hasce potentias nobis revocare in mentem* Primò *inexhaustos naturæ esse thesauros, nullumq́ laborem in Physicis esse nimium.* Hinc ergò quivis naturæ scrutator â cæco fastu & præconceptis opinionibus liber sit. Secundò frustra quosdam negare, non dari actionem in distans nisi prius agendo & afficiendo medium. *Nam contrarium probamus evidentissimo hoc exemplo: Magnes ferrum attrahit, licet medium virtutis illius capax non sit. Et quamvis tabella interponatur lignea aut pelvis ænea, tn. imperio paret ferrum, motumq́ capescit. Nec hoc saltem magna magnetis præstat virtus, sed imperscrutabili modo ad ipsos se convertit polos, nunc exactè lineam servans polarem, nunc varians ac devians.* Mira si fuit actio inter magnetem & ferrum ob aliqualem distantiam, stupenda planè erit hæc inter Magnetem & stellas polares. *Plura exempla hanc assertionem corroborantia videri possunt apud Clariss: Sperling. pag. 328. & seqq.*

XXX. 4. *Differre qualitates occultas â manifestis* Latentiâ & Potentiâ. *Sensibus enim percipiuntur manifestæ, verùm in occultis silent sensus taciti q́ suspendunt judicium, solo produntur effectu, ut loquitur* Peucerus: nec sapore, nec odore, nec tactu, nec ullo deniq; sensu explorari & judicari

pro-

propriè possunt; sed una observatione & experientia, prævio quidem sensu in notatione effectorum: ratione v. duce ac Magistrâ, tempore multo, ex perpetua effectorum congruentia depræhenduntur. *Accedit ad hoc etiam nominum latentia. Præterea in minima quantitate venena in corpore illæsa latere possunt, tandemq; longo post tempore vires suas exserunt; id quod qualitates Elementares præstare non possunt. Sic exigua sputi portio canis rabidi, illæsa in corpore manere & contra caloris nostri actionem sese tueri potest; tandemq; post menses non solum sex, sed longè plures etiam gravissimas corpori nostro mutationes inducit.*

XXXI. Potentiam qualitatum manifestarum qui negat, solum adeat ignem, vel nudus paululum in intensissimo frigore versetur. Ast longe majorem occultarum esse virtutem decantat passim natura. Nam tempore pestis quam multi, quam subitò, quam miserè necantur! non â frigiditate, sed occulta qualitate. *Sit sanè calor febrilis potentissimus: at longè potentior hæc veneni in minima portione qualitas. Certè quod calor septem dierum spatio peragit, id qualitas hæc temporis præstat momento.* De qualitate jam veneni hic quod dicimus, idem de cunctis qualitatibus manifestis in ordine ad Alexipharmaca, ad qualitatem narcoticam opij,

adq; cæteras qualitates occultas omnes dicendum censemus. *Et certè quis rerum plurimarum Sympathias & Antipathias ex manifestis deducet?*

XXXII. 5. Sympathiam, *quæ amor est naturalis corporis unius erga aliud; Et rerum* Antipathiam, *quæ odium est naturale unius corporis erga aliud, ex qualitatibus nunc manifestis, nunc occultis*, cum amoris & odij fundamentum sit qualitas, *oriri*: easq; in rerum natura dari affirmamus, *quodq; nemo negabit, nisi qui mentis cæcitate laborat. Nam asserimus intrepidè quædam esse, quæ mutuo connubio sibi invicem associantur & tanquam fœdere devinciuntur; in cujus testimonium exempla infinita, longo rerum usu & experientia approbata, enumerare, si opus esset, possemus. Nonne enim amico consortio naturaliq; affectu inter se devincta conspiciuntur lacerta & homo. illa n. hujus conspectu lætatur maximè; vulpes cum serpente degit amicè: amant pavones columbas, merulæ turdos,* Et niger â viridi turtur amatur ave. *Ignis igni mutuo velut connubio associatur. Manus enim adusta igni si admoveatur, curatur. Medicamenta adustis proficua sunt calida, non frigida.* Simile ad simile tendit, & simile simili curari, non sine judicio certè dictum à Paracelso. *Ova frigore læsa cum frigidæ injiciuntur aquæ, frigus internum velut*

fa-

fœdere facto ad externum ruit. Pedes frigore congelati gelidis si terantur nivib⁹ aut frigidis injiciantur aquis, pristino restituuntur vigori. Venenum venenum attrahit, morsusq; animalium venenatorum venenorum applicatione curantur mirificè. Divina virgula, bifidus ille surculus ex corylo decisus, quo metallarij venas auri & argenti feraces explorant, habet connatam Sympathiam ad metalla.

XXXIII. 6. Revera dari etiam contendimus quædam, quæ sibi ipsis infesta simultate dissentiunt, cæciq; laborant discordijs; Nam ut raptus & amor similium, ita odium ac fuga dissimilium ubiq; se ostentat. *Homines & serpentes adeò irreconciliabili dißident simultate, ut statim viso serpente, homo expavescat, & fœminæ uterum gerenti occurrens partum abortu vitiet. Pernicialia sunt cicutæ & rutæ odia.* Celebre est Magnetis & allij dissidium, nam Magnes allio perunctus, ferrum non trahit. *Allium etiam contra venena, contra viperas & rabidos canes. Pullus gallinaceus vix natus, milvum è longinquo conspectum horret, & fugâ ad matrem sibi consulit. Equum v. bovem & alia longè grandiora animalia nihil reformidat. Sic Smaragdus Epilepsiæ tota natura est contrarius; admotusq; corpori illi obnoxio, aut vincit & profligat morbum, retinetq; vim suam & nitorem: aut â morbo superatur, amittitq; mox vim suam & rumpitur.*

XXXIV. In specie humana etiam cæcum illud regnare odium in confesso est. *multi enim caseum cæcis aversantur dissidijs totoq; animo ab ejus esu, imò & visu abhorrent. Quidam sine animi deliquio odorem ferre non possunt: pariter multi felis præsentiâ, etiam cistæ inclusæ adeo vexantur, ut sudent largiter & facultas vitalis periclitetur insigniter. Sunt qui ab esu butyri, carnium &c. in totum abhorrent. Sunt qui pisces nunquam gustare possunt.* Hujusmodi alia perplurima exempla legi possunt apud Joh. Portam lib. 1. Mag. Nat. p. m. 32. & 33. item Clariss: Sperling. p. 339. & seq.

XXXV. 7. Qualitates occultas non oriri à qualitatibus elementorum demonstramus hac ratione: *Quicquid supra vires Elementarium qualitatum est; id ab ijs provenire nequit. Qualitates occultæ supra vires Elementarium qualitatum sunt. E. Major recto stat talo. Minor probatur, quia potissimæ qualitates sunt calor, frigus, humiditas, siccitas. Conjungas hasce, & conjunctionem hanc, non novas ac excellentiores parere qualitates, sed priores turbare & impedire spectabis.* Dicimus ergò cum Clariss: Sperlingio peculiares qualitates, peculiares postulare formas. *Ut enim maxima formarum est diversitas, ita & qualitatum. Ad species si eundum, judicamus qualitates illas nunc ad specificas, nunc ad*

sub-

ſubordinatas, nunc ad partiales, nunc ad accidentarias referri poſſe formas. Magnetis qualitas â ſpecifica fluit forma. *Qualitas in ove lupum fugiente â forma ovis eſt ſpecifica.* Rhabarbarum cum purgat, vis purgandi non â ſpecifica, ſed ſubordinata fluit formâ. *Mortuum n. Rhabarbarum purgat, non vivum. Sympathia cordis & auri ab hujus forma ſpecificâ, iſtius formâ partiali oritur. Antipathia quâ quidam caſeum, alij vinum, alij carnes, butyrum, piſces &c. averſantur ab accidentarijs dependet formis. Hinc ſæpè qui in pueritiâ aversati fuerè caſeum & butyrum, in ætate virili comedunt. Forma enim illa ad tempus ſaltem ſine lege, ſine neceſſitatè infuit.*

XXXVI. Hæc jam fuerê, quæ ratione inſtituti de qualitatum natura dicta voluimus: ad Magiæ uberiorem explicationem & declarationem, Reſtat ut paucis attingamus jure ad hanc non ſpectantia, quæ huic tamen â multis temerê adſcribuntur, ut hac ratione ſcientia aliàs dignisſima cedro, ſimilis reddatur execrabili, omnibusq́ ſic in rei veritate eſſe perſuadeatur.

XXXVII. Advertendum igitur diligenter eſt,

1.° In Magia naturali nullas adhibendas eſſe figuras. *Nam ſi ijs quidquam efficitur, dicimus id vel implicito, vel explicito præſtari Dæmonis pacto; is n.*

 ta-

talia signa sibi constituit, ut quandam quasi tesseram militarem. Quare in errore versari eos, qui soli figuræ, soli scripturæ, solis deniq; vocibus, tantam mirabilium potestatem adscribunt, contendimus.

XXXVIII. *Nam quærimus unde efficiendi vis figuræ inessequeat?* Num ratione dimensionis sive quantitatis? *at quantitas ut talis vim efficiendi habet nullam, ita consentiunt Philosophi;* Num propriâ ratione figuræ sive generali sive speciali? *sed neq; sic efficiendi vim habet ullam, cum vix intelligi possit, figuræ inesse perfectionem aut formalem aut virtualem rerum, quæ producuntur.*

XXXIX. Non tamen obstat, quin figura sit plurium agentium necessaria conditio, in motu locali ac operationibus, quæ per hunc motum fiunt; *in his siquidem multum interest qualis sit figura, & ita in artificum instrumentis efficit figura ut sic vel sic operentur; efficit etiam ut ferrum latum super aquas feratur, aliter figuratum mergatur, nulla tamen necessitas figuræ requiritur in occultis operationibus ab ipsa rerum naturalium Sympathia & Antipathia profluentibus.* Et consequenter qui figuris sive sculptis, sive pictis; sive in aëre formatis, effectus certò procurant, existimandi sunt niti invocatione & pacto Diaboli vel explicito, vel implicito. *Tales*

sunt

sunt, qui gestant chartas notis quibusdam obscuris notatas, amuleta dictas, quiq; utuntur consecrationibus figuras continentibus aliquas, in eum finem, ne vulnerentur, nec mergantur, aut ut morbos curent, aut alia impura consequantur; nec refert quod aliquando adhibeant verba sacra, quia malè & contra Ecclesiæ authoritatem legittimumq; usum, ea adhibere non verentur.

XL. 2. Neq; verba adhibenda esse: *Simile enim de ijs ferimus judicium. vis enim agendi nulla illis attribuenda, nisi per accidens: nam ratione soni possunt in audientem operari: Deinde ratione significationis possunt audientem alterare lætitiâ, timore &c. quæ adferunt; Et ex consequenti nulla verba vim habent naturalem vel vulnera, vel morbos sanandi, aut noxas alias depellendi.* Si dicas malis carminibus effectus mirabiles Magos operari ut constat; *prolatis quibusdam verbis in auriculam tauri, eum concidisse ut mortuum, rursus alijs, eum surrexisse: item versus hos mederi Epilepsiæ:*

Caspar fert myrrham, Thus Melchior, Balthazar aurum,
Hæc tria qui secum portarit munera Regum,
Solvitur â morbo Christi pietate caduco.

Ad morsum canis rabidi commendantur hæc verba: Hax, Pax, Max, Deus, Adimax. Ast quæso quid verba? quid voces? hominum sunt opificia, ad concep-

ceptus communicandos, non ad effectus miros producendos formata. *Quantitatis nulla actio, nulla efficacia. Verba v. ut talia ad quantitatem spectant.* Quoties ergò vel in effectuum productionibus, vel eventuum prædictionibus absq; revelatione divina, adhiberi audimus verba, non naturalis; Sed Dæmoniacæ Magiæ excercitium subesse judicemus.

XLI. 3. Neq; adhibendas ceremonias: *non enim producit Magia naturalis effectus mirabiles, artificialibus futilitatibus; sed naturalibus qualitatibus.*

XLII. *Pensitatis jam ijs, quæ ad nostrum potissimum Institutum facere videbantur,* quam paucissimis, ut in Thesi 5. promisimus, perstringamus indolem Magiæ illicitæ sive Dæmoniacæ, *ut hac ratione opposita juxta se posita magis elucescant.* Hic notandum, *hanc Magiæ Naturali non opponi contradictoriè, sic enim nihil esset; nec contrariè, sic res positiva foret; non Relativè, sic enim ad illam referretur: Sed privativè, defectum enim ejus notat.*

XLIII. Magia Dæmoniaca est privatio habitus, quem in mancipijs suis supplere, conatur Dæmon. *Hæc certè fœda ac sordida inmundorum spirituum incantationibus, quibus vi pacti vel expressa, vel implicita conventione mira efficiuntur.* Finis

nis & media prava & execrabilia sunt; cum cantiunculis, figuris, characteribus, sigillis superstitiosisq; ceremonijs peragatur. *Quare hæc, cum minimè Physicæ pars sit, neq; ars, sed potius artis abusus veriq; habitus privatio, maximè fugienda omni est conamine, adeoq; ex hominum societate exterminanda. unde præter sacræ paginæ illud interdictum, ne patiaris maleficos vivere: In illam quoq; jus civile tum lege 12. tabularum, tum sæpè alias pœnam sancit, ut codice de maleficis; Atq; has ob causas multis de inauspicata hac agere, haud duxi operæ pretium; sed sufficit nobis impræsentiarum pro tenui ingenij minerva, de felici, permissa atq; ex occultis manifestisq; rerum qualitatibus profectâ dixisse,* Si imprimis fœdum hunc satanæ fœtum reduxerimus ad certas classes.

XLIV. Dispesci ergo potest in Divinatoriam, Præstigiatoriam & effectoriam. Divinatoria est rerum abditarum, ope Dæmonis parta cognitio. *de hujus a. speciebus cum infinitæ sint, certâ de causâ hic agere supersedemus. Quibus has rimari volupe est, apud Rev. Doct. Balthaz. Meisn. part: ph. sobriæ 2. sect. 2. c. 2. Clariss: Sperl: pag. 337. nec non Peucerum de Divinatione, &c. innotescere possunt.*

XLV. Præstigiatoria est admirandorum operum, sed apparentium, auxilio Diaboli productio.

D *Hæc*

Hæc a. in fascinatione potissimum consistit. Quæ vè ab ipso Sathana præstatur tripliciter: 1. Objectum verum removendo. *Sic rustico devoravit currum cum fœno & Equis.* 2. Falsum offerendo. *Sic convivis quidam apposuit Epulas lautissimas, at vix peracto convivio, famem sensere sitimq.* 3. Sensus pervertendo. *Sic uvas succi plenas quidam protulit, quas cum hospites attrectare & rescindere tentarunt, quivis loco uvæ, quam se manibus apprehendisse credidit, nasum tenebat, & cultro supernè apposito saltem non istum detruncavit.*

XLVI. *Hisce omnibus ita præmissis, nihil restat nisi ut contrahamus vela, cum portum jam jam affectemus securum,* si tamen prius quasi appendicis loco Quæstiones quasdam *non solum utiles, verum etiam necessarias, adq. præsentem materiam appositè pertinentes subjunxerimus.*

XLVII. *Sit ergo quæstio Prima.* An animæ sagarum, vi Sathanæ, extra corpora abripi & ad nocturna comitia, transferri possint? *Quam hoc discursu simpliciter damus negatam. Quod solius Dei est proprium, id creatura nulla præstare potest. Sed talis est hæc animarum abreptio & reunitio. E. Nam si Diabolus animam illam abripere, & vicissim cum corpore illo mortuo reunire valeret, hominem à mortuis resuscitaret, quod opus est creatoris omnipotentissimi.*

48. An

XLVIII. 2. An Magi ſeipſos, vel etiam homines alios, convertere poſſint propriè in feles, lupos, canes & ſimilia animalia? *Aſt ſi naturæ vires perpendimus, altiori mentis acumine, bujusmodi ſpecierum transformationem non ſolum non admittendam eſſe, verum etiam abſurdiſſimam; rectè & intrepidè aſſerimus.*

XLIX. 3. An ope Magiæ Naturalis, corpora reddantur inconſpicua, aut etiam contra ictuum injuriam immunia? *Negativa nobis, ut certiſſima, ita veriſſima placet. Dæmoniaca ſubeſt, non naturalis.* Corpus enim coloratum, per medium rectè diſpoſitum, ab aſtantibus rectè ſeſe habentibus, non poteſt non videri. *Diabolus verò facile faſcinare poteſt oculos aſtantium, ut videntes non videant. Deinde etiam cum mollia ſint corpora, in duritiem quomodo naturaliter mutari poſſunt; Sed Diabolus ipſe bujus Comœdiæ eſt actor; ictus ſuſcipit, mundumq́, credulum ad ſe allicit, ut corpora cum animabus in gehennam & præſentiſſimam trahat perniciem, ut doctè ſcribit Clariſſ: Sperling.*

L. *Cæterum qui plura de hac Magia ſcire deſiderant, quiq́; veritatis ſtudio incenſi in occultarum qualitatum cognitionem acrius graviusq́; incumbunt,* Conſulere atq; pervolvere poſſunt hos præclariſ-

ſimos ac graviſſimos Philoſophos, nempe Scaligerum, Fernelium, Libavium, Caſmannum, Horſtium, Lemnium, Valleſium, alioſq; &c. *mihi in hac arduâ materiâ, hæc paucula, pro ratione instituti & temporis, quæ modo dicta ſunt, ſufficiant, quæq; quiſq; candidus candidè explicabit.*

Quod ſupereſt, DEUM ſupplicibus ſolicitamus votis, ut nos doceat naturæ abdita, in ſui gloriam rectè contemplari, hominumq; deliramenta non venerari, ſed tanquam peſtifera fugere, ut in omni opere perpetua gloria maneat ejus. Tibi Domine pro inæſtimabili tua ſapientia, & imperſcrutabili potentia ſit honor & gloria, Amen.

COROLLARIA.

An Medicus qui non Philoſophus? Neg. D.

An Medicus Magiæ ſit peritus? Aff.

An Medicus quem finis ſuæ praxeos interdum deſtituit, ſit vituperandus? Negatur.

An ſangvis hirci adamantem occulta proprietate rumpat? Reſp. eum non tam ratione continentis, qam contenti rumpi.

An ſimilia ſimilium; an verò contraria contrariorum ſint remedia? Aff. utrumq; , ſed diverſo reſpectu.

Pis-

Præstantissimo, Ornatissimo & Politissimo.

D. JOHANNI MUNTHELIO, Philosophiæ Candidato dignissimo, de *Magia Naturali*, pro summo in Philosophia gradu consequendo, doctè disputanti.

IS *Magus est curæ cui sit miranda Magia,*
Naturæ vires quæ docet atq; vices.
Multarum quoniam prodit mysteria rerum,
Ut cultoribus hæc sunt patefacta suis.
Hoc studium, JANNES, velut excolis arte politâ
Sic sophos atq; Magus ritè vocandus eris.
Hinc poteris felix occultas noscere causas
Unde fuit nomen nacta Magia suum.
Pergito sic Musis sacris incumbere. Apollo
Confestim tribuet præmia digna tibi.

Amico suo singulariter dilecto, honoris & amoris contestandi ergo hæc subjunxit

NIC. L. NYCOPENSIS,
Log. & Poës. P. P.

Præstantissimo & Literatissimo Juven-Viro,

Dn. *JOHANNI MAT. MUNTHELIO*

Medicinæ Studioso, selectioris Philosophiæ Candidato dignissimo, Sympatriotæ & amico certissimo.

CUr Magiæ studium pariens Encomia famæ
Nunc jaceat sterile, & populis sit fabula facta,
Celsus vera dabit Phæbus responsa petenti:
Hoc facit, hoc faciet delirans turba malorum,
Ingenuas artes conspurcans dogmate fœdo.
Si cupias addi laudem tollatur abusus,
Grandia perpetuò sic usus commoda monstret.
Rité facis *Iannes* decus immortale Magistri
Omine nunc quærens, jussus dum dissèris aptè,
Quid studium magiæ veræ mereatur honoris,
Quidve mali semper fœdi miracula monstri.
O nimium fœlix! Musæ cui tanta locarunt,
Carmine lætifico, sic gestio plaudere lætus
Ingenio dotes pingves, non hispida barba.
Contulit: ast studium Vigilans & cura laborq;.
Abdita sic pergas rimari sensa Minervæ,
Palladiæ dabitur virens mox fama coronæ
Undiq; si rodat Momus tua pectora Morsu,
Ne timeas; Musas venerari tempore quovis
Hoc cicuret Momum, nimiâ sic fronte tumentem.
Tu maneas proprijs clarus virtutibus orbi.

L. Meritoq; festinanter scripsit

M. PETRUS J. HELLENIUS Arosiâ-Westm.
Theolog: Studiosus,

Hu-

Humanissimo ac Doctissimo Philosophiæ Candid:

Dn. JOHANNI M. MUNTHELIO,
Pro Gradu in Philosophia publicè Disputanti, patriotæ & amico suo sincerè colendo sic applausit.

DIvinæ Studium præstat quid nosse Sophiæ
Quæras? en confert docti memorabile nomen;
Corde mero grator tibi præstantissime *Jannes*,
Qui tuleris laudem hanc, Musarum castra secutus:
Perge modo simili dulces libare liquores
Castalides; grandi multos tunc ore docebis.

L. mq; sed crenâ volanti
LAURENTIUS JOAN. FOLKERNIUS
Westmannus.

Politissimo.

Dn. JOHANNI MAT. MUNTHELIO,
Philosophiæ Candidato dignissimo, amico optime de se merito.

JAnnes, *venustum cor charitum trium,*
Jamq; approbato pergis in ordine,
Non denegavit grata grato
Pegaseis alimenta rivis.
Ad summa duxit templa biverticis
Clivi beato tramite Pythius,
Attraxit & quondam polivit:
Dicta dies hodierna monstrat.

Ergo

Ergo probatis cognite moribus
Vestmanne nobis, te quoq; cœperat
Pergendi is ardor quo decorem
Ingenij tibi comparares;
Superna virtus numinis hoc facit.
Ut scilicet muto cineri focus
Suppôstus, aut tandem calore
Proditur, aut penetrante luce:
Sic & tuæ mentis vigor igneus
Nunquam potest celarier; emicat;
Et semper ingratæ molesta
Damna moræ malè fers, Amice.
Hinc insequetur laudis adorea
Te fructuoso sidere: sic patri,
Sic patriæ felix refundes
Egregios pietatis ausus.

Charitatis Symbolum ut potuit,
ita apposuit.

IOHANNES MATTH.
Arbog. Vestm.

